DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY, AURANGABAD.

Circular / Acad Sec./ UG & PG/Rev. Curri./Col. & Uni.Cam./ 2022.

It is hereby inform to all concerned that, on the recommendation of Dean of Faculty of Humanities, **the Hon'ble Vice-Chancellor has accepted the following subject wise Curriculum & Regulations of Choice Based Credit & Grading System** under the faculty of Humanities in his emergency powers under Section 12 [7] of the Maharashtra Public University Act, 2016 on behalf of the Academic Council.

Sr. No.	UG/PG Course Curriculum Name	Semesters
01.	B.A., B.Com. & M. A. First Year [Marathi]	Ist & IInd
02.	B. A./B.Com/ B.Sc./BFA/BSW Second Language & Optional First Year [Hindi]	Ist & IInd
03.	B. A. First Year [Urdu]	Ist & IInd
04.	B.A./ B.Com/ B.Sc. Second Language & Optional First Year [Sanskrit]	Ist & IInd
05.	B. A. First & Second Year Progressively and M.A. Second Year [Psychology]	Ist to IVth and IIIrd & IVth
06.	B. A. First Year [Geography]	Ist & IInd
07.	B. A. First Year [Political Science]	Ist & IInd
08.	B. A. First & M.A. Second Year [Sociology]	Ist & IInd and IIIrd & IVth
09.	B. A. First Year [Economics]	Ist & IInd
10.	B. A. First Year [Public Administration]	Ist & IInd
11.	B. A. First & M.A. Second Year [Thoughts of Mahatma Phule and Dr. Babasaheb Ambedkar]	Ist & IInd and IIIrd & IVth
12.	B.A. First Year Optional [Military Science]	Ist & IInd
13.	B.A./ B.Sc. Second Language & Optional First Year [Arabic]	Ist & IInd
14.	B.A. First Year Optional [Islamic Studies]	Ist & IInd

<u>This is effective from the Academic Year 2022-23 and Onwards progressively as appended herewith.</u>

All concerned are requested to note the contents of this circular and bring notice to the students, teachers and staff for their information and necessary action.

University campus,
Aurangabad-431 004.
Ref. No. SU/Col. & UC/UG & PG/
2022/ 3355-65

Date: 11.07.2022.

Deputy Registrar,
Academic.

****

:: 02 ::

Copy forwarded with compliments to:-

1] **The Head, all concerned departments,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.
2] **The Principal, all affiliated colleges,**
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.
3] **The Director,** University Network & Information Centre, UNIC, with **a request to upload this Circular on University Website.**

Copy to :-

1] **The Director, Board of Examinations & Evaluation,**
2] **The Sec. Officer, [B.A.,B.Com, B.Sc. & M.A. Unit] Exam. Branch,**
3] The Section Officer, [Eligibility Unit],
4] The Programmer [Computer Unit-1] Examinations,
5] The Programmer [Computer Unit-2] Examinations,
6] The In-charge, [E-Suvidha Kendra],
7] The Public Relation Officer,
8] The Record Keeper,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University, Aurangabad.

-=**=-

DrK*110722/-

DR. BABASAHEB AMBEDKAR MARATHWADA UNIVERSITY, AURANGABAD
DEPARTMENT OF SANSKRIT

Revised Syllabus – From 2022 -2023 CBCS Pattern

Sanskrit –

(Under the Faculty of Humanities)

B.A. B.Sc. B.Com. first year S.L. Sanskrit and. B.A. First Year optional Sanskrit

1. Year of Implementation – Will be implemented from June 2022-23 (CBSC)
2. Pattern- The pattern of Examination will be semester System.
3. The structure : Implementation of the Structure as Prescribed by University
4. Nature of Question Paper: As per established Pattern
5. Scheme of Teaching and Examination:

Revised Syllabus is designed for the Students who want to learn Sanskrit and study of analyse the literature & language. B.A. Ist & IInd Semester

Sr. No.	semester		Course code	Paper Code	Paper Name	Lectures	Credits	Exam Scheme (Marks)
1	First	ऐच्छिक	CCIA-1	SAN-BA01	आर्षकाव्य Core course	60	03	50
2	First	ऐच्छिक	CCIA-2	SAN-BA02	संस्कृत व्याकरण परंपरा Core course	60	03	50
3	Second	ऐच्छिक	CCIB-3	SAN-BA03	नाटक (स्वप्नवासवदत्तम्) Core course	60	03	50
4	Second	ऐच्छिक	CCIB-4	SAN-BA04	संस्कृत कथा साहित्य Core course	60	03	50

सत्रान्त परीक्षा – ४० Marks

अन्तर्गत मूल्यमापन- १० Marks

Dean
Faculty of Humanities,
Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada
University,Aurangabad.

Chairman,
Adhoc Board in Sanskrit

B.A., B.Sc., B.Com., - Second Language Sanskrit Ist & IInd Semester

Sr. No.			Course code	Paper Code	Paper Name	Lectures	Credits	Exam Scheme (Marks)
								Marks
1	प्रथम	भारतीय भाषा	AECCI-1	SAN-SL01	संस्कृत सुभाषितानि Skill Enhancement Course	60	03	50
2	द्वितीय	भारतीय भाषा	AECCI-2	SAN-SL02	संस्कृत सुभाषितानि Skill Enhancement Course	60	03	50

सत्रान्त परीक्षा – ४० Marks

अन्तर्गत मूल्यमापन- १० Marks

owale!

बी.ए. प्रथम वर्ष संस्कृत ऐच्छिक जून २०२२ -२३ पासून कार्यावित

प्रथमसत्र

प्रश्नपत्रिका-१ आर्षकाव्ये गुण – ५०

पेपर कोड SANBA001

Unit I	Topic	Marks
1	रामायण – काळ, कर्ता व संक्षिप्त स्वरूप.	10

Unit II	Topic	Marks
1	महाकविवाल्मीकिकृत रामायणम ५,६	10

Unit III	Topic	Marks
1	बालकाण्ड- सर्ग- ७,८	10

Unit IV	Topic	Marks
1	महाभारत- काळ, कर्ता व संक्षिप्त स्वरूप.	10

Unit V	Topic	Marks
1	अनुशासनपर्व - अध्याय ५८ आरामतडागमहात्म्यवर्णाम्	10

उद्दिष्टे : -

१) प्राचीन संस्कृत काव्यभाषेचा परिचय करून देणे.
२) साहित्यशास्त्रीयदृष्ययया या ग्रंथांचे महत्त्व अभ्यांसणे.
३) या ग्रंथाच्या प्रसिध्दची कारणे अभ्यासणे.

संदर्भग्रंथसूची —

१) वाल्मीकि रामायण- चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
२) श्रीमहाभारतम् — चौखम्बा प्रकाशन वाराणसी
३) महाभारतम्- कृष्णद्वैपाया व्यासप्रणीतम् ---- डॉ. वाळिंबे
४) महाभारत - भांडारकर प्राच्यविद्या संशोधामंदिर प्रकाशन, पुणे.
५) इतिहास- पुराण का अनुशीला- डॉ. भट्टाचार्य, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी
६) संस्कृत साहित्य का इतिहास- ------- बलदेव उपाध्याय, चौखम्बा प्रकाशन वाराणसी
७) संस्कृतसाहित्याचा सोपपत्तिक इतिहास — वि. वा. करंबेळकर.

प्रश्नपत्रिका- दोन - संस्कृत व्याकरण परंपरा

पेपर कोड - SAN BA-02

महत्त्वपूर्ण संस्कृत व्याकरणकार व त्यांच्या व्याकरणग्रंथांचा परिचय

Unit I	Topic	Marks-20
1	पाणिनी - अष्टाध्यायी	
	पतंजली - महाभाष्य	
	कात्यायन - वार्तिकविचार	
	जयादित्य - वामा — काशिका	

Unit 2	Topic	Marks-15
1	भट्टोजी दीक्षित- वैयाकरणसिध्दांतकौमुदी	
	वरदराज - लघुसिध्दांत कौमुदी	
	नागेशभट्ट — परमलघुमजूषा	
	कौण्डभट्ट- वैयाकरणभूषणसार	

Unit 3	Topic	Marks-15
1	संज्ञा प्रकरण- लघुसिध्दांतकौमुदी	

उद्दिष्टे :-

१) संस्कृत भाषेच्या व्याकरणाची प्रगत व शास्त्रीय रचना पध्दती समजून घेणे.
२) संस्कृत व्याकरणाचा विकास अभ्यासणे.
३) संस्कृत व्याकरणातील त्रिमुनि व्याकरण परंपरा अभ्यासणे.
४) या व्याकरण ग्रंथांचा संस्कृत साहित्य व भाषेवरील प्रभाव समजून घेणे.

संदर्भग्रंथसूची :

१) संस्कृत व्याकरण परंपरा — डॉ. मीनल श्रीगिरीवार — चिन्मय प्रकाशन औरंगाबाद

२) संस्कृत व्याकरण का उद्भव एवं विकास - सत्यकाम वर्मा, मोतीलाल --- बणारसीदास, दिल्ली.

३) संस्कृत व्याकरण परंपरा- युधिष्ठिर मीमांसक

४) पाणिनीयकृत अष्टाध्यायी — चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

५) भर्तृहरीकृत वाक्यपदीयम् — चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

६) पातंजलमहाभाष्य — चौखम्बा प्रकाशन वाराणसी

७) काशका - श्री शांभित मिश्र, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

८) लघुशब्देंदुशेखर — नागेशभट्ट , चौखम्बा प्रकाशन , वाराणसी

९) लघुसिध्दांतकौमुदी - भट्टोदीक्षित , चौखम्बा प्रकाशन , वाराणसी

१०) वैयाकरणभूषणसार- कौण्डभट्ट, चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

११) पातञ्जल महाभाष्य — (मराठी अनुवाद.) वासुदेवशास्त्री अभ्यंकर, अभ्यंकर पाठशाला प्रकाशन, पुणे.

oराव्ले

द्वितीय सत्र

प्रश्नपत्रिका तीन - नाटक

पेपर कोड - SANBA 003 गुण- ५०

महाकविभासकृत - स्वप्नवासवद्त्त नाटक (संपूर्ण)

Unit 1	Topic	Marks
1.	महाकविभासकृत स्वप्नवासवदत्त नाटक -अंक १,२,३ भाषांतरासह	30
2	महाकविभासकृत स्वप्नवासवदत्त नाटक -अंक ०४ सामान्य अध्ययन	10
3	महाकविभासकृत स्वप्नवासवदत्त नाटक -अंक ०५ सामान्य अध्ययन	10

उद्दिष्टे :

१) संस्कृत वाङ्मय हे मूल्यप्रधान वाङ्मय आहे. नैतिक, सामाजिक, सांस्कृतिक, धार्मिक मूल्ये, आचार व तत्त्वंचे या वाङ्मयात आहेत, आहेत, भासाच्या स्वप्नवासवदत्त नाटकाचे उपरोक्त मूल्यविचारांच्या दृष्टीने अध्यया करणे.

२) प्राचीन व विकसित अशा संस्कृत नाट्यपरंपरेतील एक महत्त्वपूर्ण नाटक म्हणून या नाटकाचे अध्ययन करणे.

३) भासाच्या नाट्यकृतीचा प्रादेशिक भाषेतुन अनुवाद करण्यास प्रेरणा देणे

४) भासाच्या लेखन शैलीचा, चरित्र यांचे अध्ययन करणे.

संदर्भग्रंथ :-

१) संस्कृत नाटके व नाटककार श्री. गो. के. भट

२) संस्कृतके नाट्ककार एवं उनकी नाट्यकृतीयॉ- श्री. गंगासागर राय, चौखम्बा प्रकाशन वाराणसी

३) प्रतिमानाटकम् - भास- चौखम्बा प्रकाशन

४) प्रतिमा (मराठी अनुवाद.) ~~[illegible]~~ मंगला मिरासदार, फर्ग्युसा कॉलेज प्रकाशान, पुणे.

प्रश्नपत्रिका ४

संस्कृत कथासाहित्य

पेपर कोड - SANBA004 गुण-५०

हितोपदेश नारायणकृत – मित्रलाभ, मित्रभेद

Unit	Topic	Marks
१	मित्रलाभ	३०

Unit	Topic	Marks
२	मित्रभेद -	२०

उद्दिष्टे :-

१) संस्कृत कथासाहित्याच्या परंपरेची ओळख करून देणे

२) कथासाहित्य म्हणून असलेले भाषेच्या वैशिष्ठ्यांचा जसे, सहजता कल्पनाप्राचुर्य, कथामधील प्रतिकात्मकता इ. चे अध्ययन करणे.

३) प्राचीन उपदेशशैली व त्यामागील संस्कारांची भूमिका अभ्यासणे.

संदर्भग्रंथ :-

१) संस्कृत साहित्य का इतिहास - आ. बलदेव अपाध्याय

२) हितोपदेश – चौखम्बा प्रकाशन, वाराणसी

३) हितापदेश - मोतीलाल बाणासीदास, दिल्ली.

४) हितापदेश – प्रा. सत्येंद्रराऊत, आर्या प्रकाशन, अणदूर (मराठी अनुवाद)

५) हितोपदेश (मित्रलाभ) – चित्रशाळा प्रकाशन, पुणे.

द्वितीयसत्र

प्रश्नपत्रिका - संस्कृत सुभाषितानि

पेपर कोड- SANSL002

गुण ५०

संस्कृत सुभाषितांजली या ग्रंथातील पद्यपाठ

Unit		
१	पद्यपाठ १ ते ७ – प्रथमसत्र	५० गुण

१	पद्यपाठ ८ ते १४ द्वितीयसत्र	५० गुण

उद्दिष्टे :-

१. आधुनिक काळात संस्कृतभाषेची उपयोगिता अभ्यासणे.
२. संस्कृत वाङ्मयाची, त्यातील सुविचारांची ओळख होणे व त्या दृष्टीने संस्कृत वाङ्मयाचे अध्ययन करणे.

संदर्भग्रंथः-

१) संस्कृतसुभाषितांजलि - संपादन, संस्कृत अभ्यास मंडळ, डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद. प्रकाशन – विद्या बुक्स, औरंगाबाद.

प्रश्न पत्रिकेचे स्वरूप बी.ए.प्रथम वर्ष संस्कृत ऐच्छिक शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून लागू

प्रथमसत्र

प्रश्नपत्रिका - १ आर्षकाव्य- (गुण ४०)

प्र १. भाषांतर करा अ व ब विभागातून प्रत्येकी २- २ गुण १६

प्र. २ विवेचक परिच्छेद लिहा - रामायण (कोणतेही तीन) गुण १२

प्र. ३ विवेचक परिच्छेद लिहा- महाभारत (कोणतेही तीन) गुण १२

प्रश्नपत्रिका — २ संस्कृत व्याकरण परम्परा (गुण ४०)

प्र. १. अ. सूत्रांचे स्पष्टीकरण करा (कोणत्याही दोन) गुण ०८

ब. प्रत्याहार तयार करा (कोणतेही आठ) गुण ०८

प्र.२. संस्कृतव्याकरणकारांचा परिचय द्या (कोणतेही तीन) गुण १२

प्र.३ व्याकरणग्रंथाचा परिचय द्या कोणतही तीन)गुण १२

द्वितीय सत्र

प्रशनपत्रिका ३. नाटक (गुण ४०)

प्र.१. भाषांतर करा (कोणतेही दोन) गुण १०

प्र.२. संदर्भासह स्पष्टीकरण करा (कोणतेही दोन) गुण १०

प्र. ३. विवेचक परिच्छेद लिहा. गुण १०

प्र.४. दीर्घोत्तरीप्रश्न विकल्पासह गुण १०

प्रश्नपत्रिका ४ संस्कृतकथासाहित्य (गुण ४०)

प्र. १. भाषांतर करा (कोणतेही दोन) गुण ०८

प्र. २. संदर्भासह स्पष्टीकरण करा. (कोणतेही दोन) गुण ०८

प्र. ३. संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणतेही ~~दोन~~ चार) गुण - १२

प्र. ४. दीर्घोत्तरीप्रश्न विकल्पांसह (मित्रलाभ सुहद्भेद) - गुण - १०

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप बी.ए. बी.एस्सी व बी कॉम प्रथम वर्ष
विषयः- संस्कृत –द्वितीय भाषा शैक्षणिक वर्ष २०२२-२३ पासून लागू
प्रथमसत्र

प्रश्नपत्रिका -१ संस्कृत सुभाषितानि (गुण ४०)

प्र.१) भाषांतर करा (कोणतेही दोन) १०

प्र. २. संदर्भासह स्पष्टीकरण करण करा (कोणतेही दोन) – १०

प्र.३. विवेचक परिच्छेद लिहा (कोणतेही दोन) गुण १०

प्र.४ संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणतेही ५) गुण १०

किंवा

दीर्घोत्तरी प्रश्न

द्वितीय सत्र - संस्कृत सुभाषितानि (गुण ४०)

प्र.१) भाषांतर करा (कोणतेही दोन) १०

प्र. २. संदर्भासह स्पष्टीकरण करण करा (कोणतेही दोन) १०

प्र.३. विवेचक परिच्छेद लिहा (कोणतेही दोन) १०.

प्र.४ संक्षिप्त टीपा लिहा. (कोणतेही पाच) गुण १०

किंवा

दीर्घोत्तरी प्रश्न

-------------------------- ||-----------------------------

Chairman,
Ad-hoc Board in Sanskrit